

IMATÉR

A ceglédi Köztársaság utca és Dugovics utca sarkán található
zöld terület tematikus park kialakítása.

*„Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van,
és én feltámasztom őt az utolsó napon...” (Jn 6,54)*

Tartalomjegyzék

Célmeghatározás	5
A vezetői összefoglaló SWOT formájában:	5
Egy lehetséges kiindulópont a terület hangulatának megteremtéséhez: a Pelikán	7
További vélemények a pelikánt formázó alkotás makettjéről.....	10
A pelikán, mint jelkép	12
Miért Cegléden?.....	15
A park célja	17
Az emlékoszlop (körplasztika)	19
Az Imatér lehetséges tematizálása	20
Zárszó.....	23
Irodalomjegyzék	25

Célmeghatározás

Jelen tanulmány célja egy jelenleg funkció nélküli zöldterület (lenti, magasból készített felvétel mutatja jelenlegi állapotát) lehetséges fejlesztési irányának meghatározása, illetve javaslattétel a döntéshozó számára.

A terület kapcsán a jelenlegi városrendezési terv részben ipari, illetve kereskedelmi felhasználást tesz lehetővé, melynek esetleges bekövetkezte után is megmarad egy zöld sáv, aminek használhatósága továbbra is kérdés marad.

Amennyiben a városvezetés ipari, vagy kereskedelmi célra kívánja hasznosítani, vagy értékesíteni a területet, úgy a kapcsolódó, konkrét döntést javasoljuk mihamarabb meghozni. Amennyiben a hasznosítási irány nem ipari, úgy jelen koncepció egészében alkalmas lehet a megfontolásra, de ehhez szükséges a küszöbön álló városrendezési terv módosítása és a városvezetés elköteleződése jelen koncepció mellett.

Javaslatunk lényege, hogy a vasútállomás és parkolójának közelségét, forgalmát kihasználva teremtsünk egy könnyen elérhető szakrális töltetű közterületet Cegléden. Ez a hely elsősorban keresztény, másodsorban imára hív, illetve a nem vallásosoknak bemutatja az imára hívó Isten által megihletett alkotásokat. Teret ad ezeknek, még hozzá az alább elképzelt, de csak egy lehetséges példaként felvillantott és folyamatosan formálható, fejleszthető, építhető tematika szerint.

A vezetői összefoglaló SWOT formájában:

a. Erősségek:

- i. A civil alkotási vágy ereje,
- ii. A jelenlegi terület elnevezéssel, mondanivalóval nem terhelt,
- iii. Jó megközelíthetőség,
- iv. A Kölcsey tér közelsége módot ad egy már rendezett területhez való kapcsolódásra,
- v. A meglévő parkosítás felhasználható, nem kell arra várni, hogy a fák megnőjenek.
- vi. Kulturált környezetet teremt a közeli lakótelep számára, átmenetet képezve a vasút és a közeli háztömbök között.
- vii. A város közepén megjelenő templomok és az azokba járó hívek keresztény szellemiségét transzponálja a történelmi városmagon kívülre.
- viii. Szellemisége egyezik az alaptörvényben is megjelenített kereszténységgel, mely a jelenlegi városvezetés alapbeállítottságával harmóniában van.
- ix. A „miért pont ezt és miért pont itt” kérdésre jelen tanulmány választ ad.
- x. Viszonylag spontán, de mégis tematizálható kialakítása nem példa nélküli: Hubertus park, Külső Budai úti játszótér és szoborkert.

b. Gyengeségek:

- i. Konfliktushelyzet az vasút, illetve a szomszédos gazdasági társaság terjeszkedésével,
- ii. Elhatárolási nehézségek az ipari-kereskedelmi övezettől.

- iii. A hajléktalan szálló közelsége torzíthatja a képét, ami a társadalmi elfogadottsághoz kell.
- iv. Ökumené megteremtésének nehézségei.
- v. Pénzbe kerül, vigyázni kell rá (alkotások, park, kamerák).

c. Lehetőségek:

- i. Helyet teremthet okkal imádkozni és emlékezni, például: hála, remény, kérés, magzat korban elhalt gyermek, védőszentek pl: Szent Flórián még nincs a kistérségben.
- ii. A lépcsőzetes megvalósulás miatt nem egyszerre jelentkeznek a költségek.
- iii. Erősödő ökumené, hely a sokszínűségre,
- iv. A vallási tartalom mellett megjelenik a vallásilag ihletett műalkotás.
- v. Jó előkészítéssel a fejlődés egyik szimbóluma lehet.
- vi. Egy jól megválasztott „indító” alkotás megteremtheti a tér alaphangulatát és megalapozhatja a későbbi fejlődést.
- vii. A fedezet a Hubertus park, vagy a Külső Budai úti szoborkert mintájára adakozásból, önszerveződéssel, vagy pályázatok útján is megteremtődhet.
- viii. Gondozott parkká fejlődhet.
- ix. Megszűnhet a környékbeliek által elutasított „labdapattogós” „zajongós” betonfelület.

d. Veszélyek:

- i. A gazdasági szereplőkkel való ütközés miatt a városvezetés nem vállalja fel a döntést, vagy a felvállalt döntés maradandó konfliktust szül.
- ii. Rossz kommunikációval lakossági ellenszenv vagy lassú megbarátkozás.
- iii. Rosszul megválasztott „indító” alkotás ellenszenvet, rongálást szül.
- iv. Elhal a kezdeményezés.
- v. Kieső sportolási felület.

Egy lehetséges kiindulópont a terület hangulatának megteremtéséhez: a Pelikán

A koncepcióhoz elkészült makett a Magyar Művészetért Díjas Blaskó Sándor alkotása, amely körülbelül két méter magas tölgyfa térplasztikában teljesedne ki, megfelelő időtálló, de csupán néhány centiméter magas talapzaton, apró földhalomra helyezve. Az ókori mítoszokban a pelikán az újjászületés emblémája volt, az ókeresztény kultúrában pedig Krisztus feltámadásának szimbólumaként használták. A középkori művészetekben a népszerű mítoszmadár természetellenes véráldozata Krisztus kereszten való halálának szimbólumává vált.

A keresztyén szimbólumok nagy része még az őskeresztyén időben alakult ki. Arra használták ezeket a jelképeket, hogy segítségükkel ábrázolt formában is bizonyosságot tegyenek a hitről, amit szóban is megvallottak. A középkori keresztyén szimbolikában vált a fiait saját vérével tápláló pelikán Jézus Krisztus jelképévé. Az Erdélyi Református Egyházkerület címerének megszerkesztésénél 1990 elején is a pelikán jelképét vették alapul, de Melokó Miklós pelikán alkotása már kőből a Ceglédi Magyarok Nagyasszonya Kápolna udvarában is megtalálható. Így a református jelképiséget a helyben már egyszer befogadó katolikus közösség is magáévá teheti.

Ábrázolásai az egyik legelterjedtebb református jelképet jelenítik meg, amely általában szószék-koronákon szokott ékeskedni: a gyermekeit vérével tápláló pelikán. A pelikán, mint szimbólum tehát ökumenikus jelentéstartalommal bír.

Krisztus önfeláldozását szimbolizálja, aki a saját vérével menti a bűnös embert, miként a pelikán az éhező gyermekeit. A középkorban terjedt el, de Szenczi Molnár Albertnél is szerepel.

A makett kapcsán néhány meghatározó véleményt összegyűjtöttünk, hogy a városvezetés könnyebben azonosulhasson a koncepcióval:

Pocsainé dr. Eperjesi Eszter, református lelkész-etnográfus:

„Nekem nagyon kedves jelképem a pelikán. A küldött emlékoszlop szimbolikus összeállításához pedig csak gratulálni tudok. Aprólékosan megkomponált együttesről van szó. Mindent tisztán fel lehet ismerni. Külön örültem annak, hogy tulipánnal koronázta meg. A hátlap is csodálatos, szívből kinövő tulipán. Bárhol fel lehet állítani.”

Szemaadám György¹, festőművész szerint:

„Természetesen azonnal felismertem az ábrázolatot, aminek egyik érdekessége, hogy a fiókáit a vérével tápláló pelikán másik nézete szív-formát mutat. A mű ugyan szokatlannak tűnhet, de a magyar népművészet és a szecesszió formavilágát idézi. Egyébként én ezt a szobrot nem csak érdekesnek, de jónak is tartom.”

Jelényi László református lelkész:

„Számomra egyértelműnek tűnik az emlékmű. A fiait vérével tápláló pelikán, mint Krisztus és az egyház szimbóluma. Ugyanakkor, szembetűnő a szív forma is, ami különösen széppé teszi. A pelikán farktollai egy koronát formáznak (remélem, nem csak belemagyarázom), ami a református címerünkben is szerepel (Jel 2,10b). A fiókák alatt lévő talapzat nem egyértelmű számomra. Esetleg tüzet formáz? Gondolom, hogy nem, mert abból a fönix kel ki, nem a fiókák. Bár, ha azt vesszük, a lelki újjászületésünk is a feltámadott Krisztus erejéből történik. Illetve hangsúlyos a pelikán szárnyaiban kiformalódó minta.”

A szimbólum könnyen felismerhető minőségét a kapcsolódó szakirodalomból merítve az alábbiakkal vezetjük fel:

„A protestáns egyházművészet egyik legelterjedtebb jelképe. „Hasonló vagyok a pusztai pelikánhoz” – olvassuk a 102. Zsoltár 7. versében. A kétségbeesett, nyomorult ember imádkozik ilyen szavakkal, aki életét kilátástalannak látja. A pelikán eredeti héber neve hányót, öklendezőt jelent. A pelikánfiókák anyjuk begyének bőr hártyszacskójából visszaöklendezett táplálékot eszik. A középkori keresztyén szimbolikában vált a fiait saját vérével tápláló pelikán Jézus Krisztus jelképévé. Krisztus áldozatára utal, ahogy a pelikán óvja, védi kicsinyeit, és életét adja értük. Református elődeink gyakran ábrázolták a pelikánt templomi mennyezetkaszettán, szószékkoronán, úrasztali edényeken és terítőkön. Általában 3 fiókéval, de előfordult 2 fiókéval történő ábrázolása is. A misztótfalusi gyülekezet 1650-ből származó úrasztali terítőjére ezt a feliratot hímezte készítőke: **„Az Úr Jézus Krisztus az igaz pelikán, ki megeleveníti a mi lelkünket az örök életre. Ámen.”**²

„Elsősorban az önfeláldozás szimbóluma. Egyiptomban is így ismerték, mer a fehér szín a fényt, a Napok jelképezte, s úgy tartották, hogy a víz a napon elpárologva feláldozza a pelikánnak önmagát. A rómaiak a pietást, a szülők iránti odaadó önfeláldozás képét látták benne.”³

„A Biblia ugyan a tisztátalan állatok közé sorolja, másutt pedig az elhagyatottság és magány jelképe (Zsolt 102,7), de később Szent Euszebiosz legendája nyomán elterjedt az a hit, hogy ez a madár (a magyar nevén a „gödény”) a kígyó által (más források szerint éppen az önmaga által) megölt fiókáit saját vérével képes életre kelteni. Így lett Krisztus önfeláldozásának szimbólumává, ezért látható a megfeszített környezetében, a keresztfá tetején fészkelve, a tabernákulumok ajtaján és egyes útmutatókon, hogy végül a református keresztyénség szimbólummadarává legyen, amelyik az emberiséget vérével megváltó Krisztusra utal.

¹ Szemaadám György: Munkácsy Mihály-díjas festőművész, művészeti író és filmrendező, MMA képzőművészeti tagozatának tagja

² Pocsainé Eperjesi Eszter – Rádainé Bodnár Katalin: Az úrihímezés motívumkincseinek üzenetei. Hernád Kiadó. Sárospatak, 2015. 15. o.

³ Hoppál Mihály-Jankovics Marcell-Nagy András-Szemaadám György: Jelképtár. Helikon Kiadó. 2010. 240. o.

A madár különös ábrázolásának lehetséges magyarázata, hogy Európa északi területein, ahonnan éppen elindult a reformáció, talán csak a pelikán szimbolikáját ismerték, a madarat magát kevésbé. Az mindenesetre elgondolkodtató, hogy a református templomok szószékei fölött görbe csőrű, hosszú nyakú „pelikánnak” semmi köze nincs a valóban létező pelikánfajokhoz (Pelecanidae).⁴

„A pelikán ezen kívül a Nap madara, melynek hét fiókája a középkorban ismert hét bolygót, illetve az alkímia hét elemét is jelképezi, s az alkimista szimbolikában annak a megvilágosodási törekvésnek a jelképe, amely nem gondol a saját hasznára. A skót rítusú szabadkőművesség rózsakereszt-fokozatát elérő lovagokat a régi rendszerek „a pelikán lovagjainak” nevezték. A rózsakeresztes eszmerendszerben a Caritas, az égi szeretet megtestesítője.”⁵

⁴ Hoppál Mihály-Jankovics Marcell-Nagy András-Szemadám György: Jelképtár. Helikon Kiadó. 2010. 240. o.

⁵ Hoppál Mihály-Jankovics Marcell-Nagy András-Szemadám György: Jelképtár. Helikon Kiadó. 2010. 240. o.

További vélemények a pelikánt formázó alkotás makettjéről

Békési Sándor református teológus:

„A pelikános szobor makettje alapján nagyszerű, szép elképzelés, igazi dísze lesz majd térének. Művészi megfogalmazása kimondottan tetszik: izlésesen puritán és felemelő. Valóban, a fiókáit tápláló pelikán református keresztyének által előszeretettel használt Krisztus-, illetve Megváltó-szimbólum. A Physiologusra visszavezethető jelkép nem véletlenül terjedt el az egyházban, ahol korpuszos kereszttel nem ábrázolják a megváltás jelenetét. Tehát hitbeli szokásainkkal nagyon is harmonizál ennek felállítása.”

Kantár Norbert plébános atya:

„Az alkotás mindenképpen elfogadható művészi szempontból. Nem pusztán művészi, hanem szakrális terek díszítésére is tökéletesen alkalmas.

Egyedi stílust hordoz. Egyértelmű ábrázolás, de nem minden tekintetben, ugyanis vannak olyan mozzanatok, melyeket, ha megváltoztatunk, akkor az egyszerű emberhez jut el a mondanivaló. Fontos, hogy az egyszerű emberek számára is világos legyen, hiszen az emberek túlnyomó része képzetlen, azaz járatlan a művészet terén. A vér. A vér színe piros, illetve bordó. Fontos, hogy az egyszerű emberek számára is világos legyen. Szokások... és a hit. A Katolikus Egyház a II. Vatikáni Zsinattól fogva kifejezetten törekszik arra, hogy a népszokások és a hitrendszer - amennyiben nem ütik egymást - együtt jelenjenek meg. Hiszen Isten minden nép Atyja. Ezt pedig úgy érezheti minden nemzet, sőt minden régió, ha fölismeri azokat a jegyeket, amelyek az ő életének egészséges részei. Témáját tekintve egyértelmű ábrázolás, mely igenis elengedhetetlen szakrális terek felhasználásánál, mivel Isten és az Egyház is egyértelműen mutat rá Krisztusra. Ez az alkotás - ősi szimbólumot új köntösbe öltöztetvén - tisztán és félreérthetetlenül tükrözi az Egyház tanítását: Krisztus életét adja a rábízottakért, illetve táplálja övéit önmagával.”

Dr. Béres István egyetemi docens:

„A megküldött képek - melyek vélhetően a tervezett emlékoszlop csúcspdíszítményét ábrázolják - nekem egy átgondolt koncepcióban megvalósuló tervezetet sejtetnek. Értelemszerűen a teljes mű ebből nem rajzolódik ki, tehát arra vonatkozóan még csak közelítő értékelést sem lehet adni, de ez a részlet a megformáltságát tekintve biztatóan hat.

Formailag korrekt munka, a pelikán a fiókaival - a szükségszerű stilizálás mellett - jól kirajzolódik, felismerhető. Mint jelkép kellően erős, így jól szolgál egy ilyen jellegű oszlopon. Szimbolikáját tekintve teljes mértékben vállalható, nem megosztó, bármely méltó közösségi használatú térben, helyszínen megjeleníthető. Ugyanígy ezen a maketten feltűnő más jelképek is, mint például a szív, vagy a korona, szintén gyakran használt elemei a református egyházművészetnek. Ez az egyházművészet ugyan viszszafozott vizualitással (vizuális erővel), szimbolikával él más keresztyén egyházakhoz képest, de épp e visszafoottság lesz az, ami mégis kiemeli a felhasznált jelképekben rejlő jelentést. Úgy gondolom, hogy ez a jelképi sűrűség érvényesül jelen esetben is, amikor ezt a három, sőt több motívumot - pelikán, szív, korona, virág - ebben az egységben láthatjuk. A formai megvalósítás, stilizáció a tarsolyelemekről és más, régi ezüst- és fémmunkákról is ismeretes magyar díszítőmotívumokra hajaz, így az

vizuálisan ismerős lehet sokaknak (sőt, az jó értelemben véve, népszerűnek is nevezhető).

Természetesen egy ilyen munkánál - a tervekhez képest - majd a megvalósítás lesz igazán fontos, akkor dől el, hogy az alkotó(k) hogyan tudja(k) végig vinni a saját eszmei, szellemi, esztétikai és formai elképzelései(ke)t, hogyan tudja(k) ezeket a legteljesebb harmóniába hozni. Ehhez következetességre, határozottságra és a rossz kompromisszumok elutasítására lesz szükség. (Jó kompromisszumokat persze lehet kötni!)”

Dr. Szetey Szabolcs, református lelkész, egyetemi docens szerint:

„Én felismerem elsőre a képen a gyermekeit vérével tápláló pelikánt. Ez teljesen elfogadott református körökben. Minden tekintetben harmonizál a jelkép reformátusságunkhoz.”

A pelikán, mint jelkép

A pelikán, mint szimbólum számtalan kultúrában, vallásban megjelenik, mint például Egyiptomban, ahol a „hetedik életenergia” születését jelképezi vagy éppen a keresztény kultúrkörben. Mindezek közül az utóbbi leírását szeretném pontosítani, pontosabban kifejezni. Mózes harmadik könyvében tisztátalan állatként szerepel. („A madarak közül ezeket tartászatok utálatosnak, és meg ne egyétek, mert utálatosak: a sas, a keselyű és a halászsas, ..., a bölömbika, a pelikán és a dögkeselyű,...”)⁶ Ebből adódóan fogyasztásra, illetve feláldozásra is alkalmatlan volt, hiszen tiltotta a Szentírás. Az Ószövetségben a pusztaság, az elpusztult város romjainak lakója, aki a magát kedveli, jelképezve ezzel a nép elhagyatottságát.⁷ „*Szívem olyan, mint a levágott és elszáradt fű, még az evésről is elfelejtkezem. Hangos jajgatásom közben húsom a csontomra száradt. A pusztai pelikánhoz hasonlítok, olyan vagyok, mint bagoly a romok közt.*”⁸ Ez a hasonlat azért is nagyon mélyreható, hiszen a pelikán a pusztaságban, víz nélkül elveszett.

Miskolczi Gáspár XVII. századi református lelkész a következőket mondta a már fentebb említett motívumról, jelképről: „*Lelki pelikán Jézus Krisztus, az emberek mind egyig örök halállal haltak volna meg, ha Krisztus őket a maga tulajdon vérével meg nem gyógyította volna. De valamint, hogy a Pelikán⁹ fiai is különböző természetűek, azonképpen az emberek is.*”

Krisztus-jelképként¹⁰ tekintünk rá, fiókái felé kifejezett szeretete miatt. Egy kígyó megölte a pelikán fiókáit. Megmentésük, feltámasztásuk érdekében feltépi testének jobb oldalát a csőrével és kicsinyeire csepegteti a vért. A kígyó megevése (ókori szempont alapján) testesítette a feltámasztást, a szenvedést és a feltétel nélküli szeretetet.

Margitai Péter debreceni református püspök temetési beszédében (1632) található legenda szerint: „*Az publican madar felől azt olvassuk, hogy ő neki természet szerént valo ellenkezese vagy az kigyoval. Mikor azért az publican madar el megyen, hogy elesetet keressen az ő apro fiainak, az kigyó fel masz az ő fészkebe, es az ő apro fiait meg öli. Haza jöven az publican madar, az ő meg holt fiait harmad napig sirattya, annak utanna az ő saját mellyet, görbe és hegyes orrával meg sebesitven, veret ki bocsattya es az ő meg holt fiait meg eleveniti.*”

Hórapollón a 4-5. században, egyiptomi szokásokat, hagyományokat illetve állatok jellemzőit, tulajdonságait jegyezte fel, köztük a pelikánt is. Tapasztalatszerzés útján arra a megállapításra jutott, hogy a pelikán egy ostoba madár, amely a tojásait a földre rakja, és ha a gonosz megégeti őket, akkor szárnycsapásokkal próbálja azt eloltani, miközben saját magát is megégeti. Jean-François Champollion¹¹, Hórapollón fantáziadús könyvét feldolgozva arra a következtetésre jutott, hogy némely állítása megalapozott, viszont a későbbi korok bölcsessége arra jutott, hogy nem ostoba madárról van szó, hanem egy önfeláldozó élőlényről. Ez a megközelítés adhat okot a fönix madárral való rokon ábrázolásokra.

Leonardo da Vinci bestiáriuma így írja le a pelikánt: „*Roppant szereti a fiókáit, és mikor a kígyók megölik őket, s ő rájuk akad a fészekben, feltépi a mellét, s vérében megfürdetvén a fiókákat, életre kelti őket.*”

⁶ Lev 11, 13-18.

⁷ Magyar Katolikus Lexikon

⁸ Zsolt 102, 5-7.

⁹ Az önfeláldozó szeretet jelképe, Vörösvári Újság Online, 2010.

¹⁰ Áldozatkésztséget, az isteni szeretetet fejezi ki.

¹¹ 18-19. századi francia filológus, orientalista, az egyiptológia, mint tudományág megalapítója.

A középkortól kezdve eucharisztikus szimbólumként tartották számon, mivel Krisztus kiontott vérét állították párhuzamba a pelikán saját testéből fakasztott vérrel.

A középkortól kezdve a keresztény hagyomány *értelmezése alapján a pelikán Krisztust ábrázolja, Ádámot és Évát fiókaként, míg a Paradicsomot a fészekként azonosítja. A korábban említett kígyó pedig a gonoszsgot jelenti, melyet Jézus, azaz a pelikán elpusztít.* Mindezeket túl előfordult a 2. században a mécseseken, talán erre reflektált Hanka Levente, a Ceglédi Református Nagytemplom lelkipásztora, aki egy Kecskeméten található emlékmű funkcióját a közeljövőben Cegléden is megvalósítaná. *„A Kecskeméti Arborétumban található a meg nem született gyermekek emlékműve, ahol mécsesstartókat is helyeztek el. A keresztény egyházak törvényei elítélik az abortuszt. Sokaknak van lelki igénye arra, hogy lerója kegyeletét valahol, mert nekik nem készül sír a magzat korban meghalt vagy abortált gyermekeknek. A hely, az Imatér a későbbiekben erre is alkalmas lenne.”*

A 12. századtól a legkedveltebb szimbólumként jelent meg a festményeken, keresztek fölött, majd a későbbiekben kelyheken, ereklyetartókon.¹² A magyar református templomok egyik meghatározó motívuma a szószékek felett, a fiókáit, saját vérével tápláló pelikán. Összességében elmondható, hogy a kálvini irányzatot képviselő egyházban fontos szerepet tölt be, nem csak határon innen, de határon túl is. Kolozsváron található Farkas utcai református templom szószék csúcsán található egy pelikán három fiókájával. A noszvaji templom mennyezetén, továbbá a biharnagybajomi, az uszódi vagy éppen a cégénydányádi egyházközség kannáján is fellelhető valamilyen megformálásban. A protestáns vallások-szemben a katolikusai- lvetették a természetű ábrázolásokat, helyette egy általuk kialakított jelképrendszert használtak, melynek alapjai a középkori szimbolikában gyökereztek. Tanulmányunk szempontjából fontos református attitűd, hogy Krisztust emberi alakjában nem, hanem csak jelképesen ábrázolták.¹³ Ugyanakkor ennek a szimbólumnak a kezdeti használatával az Imatéren mégis ábrázolnánk az alig ábrázolható, egyszerre alkalmazva, de mégis *cáfolva a reformált hittel társított sztereotípiát* a megjelenítés tilalma tekintetében.

„Az úr Jesus Kristus az igaz pelikán, ki megeleveníti a mi lelkünket az örök életre. Ámen.”¹⁴

A pelikán motívum megtalálható az erdélyi magyar református és unitárius templomok szószékei fölött a szószéktetőn fából kifaragva. Máshol szintén Erdélyben és a Felső-Tiszavidéken a templomokban festett menyegző fatáblákon az önnön vérével fiókáit tápláló madarat, mint az önfeláldozás és gondoskodás ősi keleti magyar szimbólumát lelhetjük fel.¹⁵

A gödény (pelikán) szavunk feltételezések szerint ótörök eredetű, ősmagyar kori, de fontos megjegyeznünk, hogy első előfordulását 1643-ra datálják. Az évek során a gödényt az állatnevekből vált személynevek közé is besorolták. A Gedeon alakváltozatát Kálmán Béla „A nevek világában” című alkotásában elfogadja. Mindezek tudatában elmondható, hogy például Gödényházát a madárnévből, illetve az abból kialakult személynévből eredeztetik.

¹² Magyar Katolikus Lexikon

¹³ Herman Ottó Múzeum Évkönyve 27. Tanulmányok a 70 esztendő Végvári Lajos tiszteletére. (1989) 155.o. (Fügedi Márta: Jelképes állatábrázolások a református templomok festett bútorzatán)

¹⁴ A misztótfalusi eklézsia úrasztali „keszkendőjére” hímezték 1650-ben.

¹⁵ Mesterházy Zsolt: A magyar ókor. Magyar Ház Kiadó. Budapest, 2002. 162. o.

A Guden, Geuden szavak mindegyike név élettaniilag, illetve hangtörténetileg is a gödénnel hozható összefüggésbe, de kiemelve azt, hogy többségük nem a keresztény jellegű nevek közt fordult elő. A Guden névadása már sokkal jobban reflektál a gödényre, hiszen a név viselőjére jellemzőnek tartották, hogy «lógó tokájú», sokat ivó ember. Mindez azért is hasonlít a gödényre (pelikánra), hiszen csőrével kanalazza a vizet, továbbá nagyon falánk madárnak tartják.

A magyar népnyelvben is utalnak a tulajdonságaira, mint például: „iszik, mint a gödény.” vagy „Torkol. mint a gödény.” A gödényt és a pelikánt szinonimaként használták, hiszen példa erre a Kálditól idézett helyeken, a Vizsolyi bibliában a Publikán madár 'pelikán', illetve a Pelican szóáll. Viszont a pelikánnak a gödénnel szemben nincsenek korai személy-vagy földrajzi névi adatai. A középkortól kezdve a szülői áldozatkészség, illetve Krisztusnak a szimbóluma. Alapvetően görög eredetű, de középkori latin művekben is fellelhető. „A pelikán ábrázolásának szimbolikus voltát az is mutatja, hogy ezeken a madár ábrázolása nemegyszer pontatlan, s a gödénnel nem feltétlenül azonosítható. A gödény és a pelikán szavak használatában tehát a többé-kevésbé érzékelhető szinonimitás mellett művelődéstörténeti okokból megoszlás figyelhető meg: amikor a konkrét, élő madárról vagy a belőle készített használati tárgyról van szó, akkor általában, többnyire a gödény, ha viszont a madár szimbólum vagy ezzel összefüggésben ékszer, díszítő elem, akkor a pelikán szó a használatos, a gödény sohasem. Emberre vonatkoztatva a falánkság, az iszákosság kifejezésére a gödény, az áldozatkészség, önfeláldozás jelképeként pedig a pelikán fordul elő.”¹⁶

¹⁶ A. Molnár Ferenc: Anyanyelv, vallás, művelődés. Kolozsvár, 1999. 102-112. o.

Miért Cegléden?

Cegléden az Imatér a Dugovics utca és a Köztársaság utca sarkán található zöld területen valósulna meg. Az „Alföld kapuja” vallási szempontból jelentős múltra tekint vissza. A város életében mindig is meghatározó szerepet töltött be a vallás. A 2011-es népszámlálási adatok alapján¹⁷ a lakosság közel fele vallotta azt, hogy valamelyik vallási felekezethez tartozik. Közülük pedig több mint 97%-uk valamelyik keresztény gyülekezet tagja. A katolikusok lélekszáma 9990 fő, míg a protestáns vallások felekezetei (reformátusok, evangélikusok) 6666 főt számláltak. A fentebb említett adatok láttán tehát kijelenthető, hogy Cegléden méltó helye lenne egy szabadtéri szakrális helynek, amelyhez kimenve a hívők illetve a nem hívők is elmélyülhetnek, imádkozhatnak, nem utolsósorban szempontból egyházi alkalmak tartására is megfelelő helyszín. A Krisztus jelképe megelevenítve a Ceglédi Református Általános Iskola és Óvoda címerében is megtalálható a fiókait saját vérével tápláló pelikán. Az iskola mindennapi hit- illetve diákéletében is fellelhető a fentebb említett élőlény, hiszen évente egy alkalommal megjelenik az iskolaújság, Pelikán címmel, mely beszámol az éves munkákról, sikerekről, és az elért eredményekről.

Az emlékoszlop alapvető koncepciója mögött Ceglédnek, mint református városnak hagyománytisztelete, az országos köztudatban is ilyen módon való megjelenése is áll. Szinte hiányérzetünk van, hogy Gubody egy anekdota szintjén fennmaradt mondata egy művészileg is értékelhető, de kicsit kevésbé csípős alkotásban öltön testet. Gubody Ferenc rendezett, korszerű várossá fejlesztette Ceglédet, de állítólag polgármestersége alatt mondta a már fentebb említett mondatot is „*Ameddig én vagyok a polgármester ebben a városban, az utcaseprők is reformátusok lesznek.*” Mára a protestantizmus, reformátusság komoly hagyományokkal bír a városunkban, mi sem mutatja ezt jobban, hogy a 2020-as év során egy újabb köznevelési intézmény került a református egyház szárnyai alá. Református templomunk európai léptékkel is meghatározó, jelenléte komoly kultúrtörténeti hatással bír a jelenben és a jövőben is.

Apáti-Tóth Sándor - PELIKÁNOS EMLÉKJEL

„Amikor ránézek egy kisgyermekre átfut rajtam a gondolat, vajon *mivé lesz* tíz-húsz-ötven-hetven év múlva? Pontosabban: *mivé lehet*. Mi minden kell ahhoz, hogy boldog és hasznos életet tudhasson maga mögött. Lesz, *lehet-e* egyáltalán? Mennyi szülői, nevelői gondoskodás szükségeltetik addig, míg olyan korba és helyzetbe jut, hogy maga dönthesse további sorsáról. És ha a szülői, nevelői gondoskodás bármilyen okból nem adatik meg neki? Akkor?

A saját vérével kicsinyeit tápláló pelikán a kereszténység, Jézus szimbólumaként jelent meg a korai ábrázolásokban, majd a református vallás egyik jelképévé vált. E tartalmán túl bennem egy világi gondolat is kapcsolódik hozzá: valamennyi kisgyermeket saját legjobb magunkból kell táplálnunk, felnevelnünk testi, lelki és szellemi útravalóval ellátva ahhoz, hogy életünk végén nyugodtan, tiszta lelkiismerettel tekinthessünk vissza.

¹⁷ Központi Statisztikai Hivatal: 2011. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS 3. Területi adatok 3.14. Pest megye, Budapest. 2013. 183. o.

Egy alkotás köztéri felállítása sok célt szolgálhat, emlékeztethet őseinkre, régmúlt korok hőseire, örömteli vagy gyászos eseményekre, ideákra s számos nemes eszmére, de az sem elítélendő, ha pusztán gyönyörködtetni, díszíteni akar. A gyermekeit saját testéből, vérével etető pelikán emlékeztető mindannyiúnknak; a hely alkalmat teremthet egy röpke elmélkedésre, netán elmélyedésre. E célt azonban csak akkor érheti el, ha az első lépésben felállítandó szobor mögötti, ma még félparlagi terület *egészének* átgondolt rendezésére szakemberek bevonásával terv készül, majd azt megvalósítás is követi. Tehát az avatás nem befejezés egyben, hanem csak a kezdet. Örömteli kezdet.

Kísérje siker a megálmodók munkáját!”¹⁸

Fodor József Benjámin református lelkész szerint:

„Hogyan lehetne szimbolizálni a magyar reformátusság évszázadok óta megtermékenyítő és áldásos jelenlétét egyetlen emlékműben? Hogyan érzékeltesse egy nagy múltú alföldi város, hogy büszke az identitását folyamatosan alakító református egyházra? Ráadásul mindezt úgy, hogy nem akarja senkinek direkt módon a „szájába rágni” egy adott mű mondanivalóját. A kereszt egyetemes jelképe és a hal, mint Krisztus melletti hitvallásunk jele egyszerűen, sok mindenki számára érthetően fejezi ki hitbeli hovatartozásunkat. Hitünk nagyjainak ábrázolása már több magyarázatot igényel a hétköznapi szemlélő számára. De mi a helyzet a pelikánnal (másik elterjedt nevén a gödénnyel)? Mond-e valamit a református embernek, ha találkozik ezzel a kevésbé ismert madárral, mint jelképpel?

Mert mit is jelképez számunkra a pelikán, a hozzá tartozó fiókaival együtt? Már a keresztyénség első századaiban Jézus Krisztust ábrázolta, aki az ő elhívottaiért véré, életét áldozza. Ez a hasonlat egy megfigyelésen alapul: A pelikán úgy eteti fiókáit, hogy a már lenyelt és félig megemésztett táplálékot visszaöklendezi, és kicsinyei csőrébe helyezi. Mindebben segítségére van a csőre alatt található torokzacskó, amelynek piros színe még inkább elősegítette ennek a szimbólumunk a kialakulását. Ezért szerepel a református egyházi művészet egyik legfontosabb elemeként – legfőképpen szószerű koronákon – a pelikán, amely csőrével feltépi saját mellét és vérével táplálja, új életre kelti utódait. Ahogyan Jézus Krisztus vére táplál bennünket az örök életre.

A ceglédi pelikán nagyon jól illeszkedik a református egyházban eddig megszokott pelikán-ábrázolások közé. A református ember számára jól felismerhetően visszaadja azt, amit ez a nemes szimbólum évszázadok óta jelent nekünk, és elősegíti, hogy jelképként továbbra is megmaradjon a köztudatban, immár nem csak a templom falai között, hanem köztéren ékeskedve.”¹⁹

¹⁸ Apáti-Tóth Sándor: Pelikános Emlékjel (Cegléd, 2020.11.28.)

¹⁹ Fodor József Benjámin: Az ceglédi pelikánról (Kemecse, 2020.12.02.)

A park célja

Az utazók vagy éppen a közlekedési járművekre várakozók számára mára sok tömegközlekedési csomópontban hoztak létre imahelyeket, kápolnákat. Jelenleg ez a zöld terület kihasználatlan, funkció nélküli, de célt adhatna a várakozásnak, illetve a lelki elmélyülésnek, hiszen a Vasútállomás közelében, a megújult Kölcsey tér folytatásában valósulna meg. Az ötlet egyik kiinduló gondolatának tekinthető, hogy az utazók, vonatra illetve buszra várakozók továbbá a Ceglédiek számára is kedves és látogatható szabadtéri szakrális helyet biztosítsanak, mely reflektál a nemzetközileg is előkerülő vallásos tematikájú helyszínekre, helységekre. Példaként említhetők katolikus megközelítésben a Szent Kristóf kápolnák, szobrok, de ökumenikus tekintetben vagy éppen iszlám kivitelben a „pray room”-ok, melyek főleg a repülőtereken jelentek meg.

Szabó Árpád Csaba, a ceglédi Felszegi Református Egyházközség templomának lelkipásztora szerint: *„A park egy hely, ahol imádkozhatsz. Megélheted az örömet vagy bánatodat. A zöld terület elnevezésénél ilyen gondolatok jutottam eszembe, mint például lelki megnyugvás, elcsendesedés, Istenhez való odafordulás. Talán lehetne a zöld terület neve imatér vagy ima-tér, mint behatárolt terület.”*

Az ipari övezetből visszasorolandó sáv kiaknázásával a melléklet szerint terveknek megfelelően lehetne kialakítani az új ösvényeket, illetve lehetne felhasználni a már meglévő járdákat, fákat, burkolt felületeket. A mellékleten jelöltük azokat a helyeket is, ahol a tematikával foglalkozó fejezetben megjelenített egyéb alkotások helyet kaphatnának.

A hitélet és az ima központi szerepének elfogadásához, megjelenítéséhez ma kell egyfajta bátorság, elkötelezettség, ami az egyén, a lélek szintjén általában megvan, de ritkán áll össze közösségi igénnyé. Ezt pótolni szeretnénk, különösen akkor, amikor a szekularizációs fontossága, az egyház társadalomból való kizárása és múzeumokba száműzése több létező ideológia antiszemita követelménye. Ehhez a hiánypótláshoz nem titkoltan meríteni szeretnénk a határozottan és még mindig „nyakas kálvinista” módjára felvállalt református szellemiségből, lokálpatriotizmusból.

Illyés Gyula „A reformáció genfi emlékműve előtt” című verséből származó idézettel folytatnám: „Hiszed, hogy volna olyan-amilyen magyarság, ha nincs-Kálvin? Nem hiszem.”

Az előbb említett sorok tükrözik a protestantizmus szerepét mind az egyénre, államra, mind pedig a magyarságra nézve. Több irányból is hatott a kultúránkra, melyek közül talán a legfontosabbnak vélhető, hogy a latin nyelvű tudományos irodalom mellett megjelentek az anyanyelvű írások is. Ez mérföldkönek mondható, mivel lehet napjainkban sem magyarul beszélünk, hanem németül vagy éppen latinul.

„A történelem nagy, ugrásszerű előrelépései idején – pl. a humanizmus, reneszánsz és reformáció, ... – az írás és olvasás, az írásmű, a kiadvány és a könyvtár szerepe és jelentősége kiszélesedik és megnövekszik...”²⁰

A magyar reformációt egyik jelentős újítása az volt, hogy a hierarchikusan felépülő akkori magyar társadalomnak, nem csak a felsőbb rétegeit, az elitet akarta kiszolgálni, hanem az egyszerűbb embereket is. Ennek a ténynek a velejárója, hogy az iskolába beíratkozottak száma jelentősen megugrott. Lehetőség volt a tanulásra, tankötelezettség kora előtt is. Megkezdődtek a Biblia-fordítások, hogy mindenki az anyanyelvén tudja értel-

²⁰ A könyv és könyvtár a magyar társadalom életében (szerk.: Kovács Máté), Gondolat Kiadó, Budapest 1963. (15. o.)

mezni a Szentírást. Összességében elmondható, hogy a reformációval Európa és benne Magyarország is egy sokszínű, haladó földrajzi területté vált.

A magyar protestantizmus a Szentíráshoz és a magyar nemzethez hű lelkületével úgy alakította a történelem folyását Hazánkban, hogy Magyarország és a magyar nemzet ne eltűnjön, beolvadjon, hanem éljen, Istentől kapott Istentől kapott tehetségével építse az országot. A hazai- és benne a ceglédi protestantizmus napjainkban is jelentősen formálja a hazai kulturális-és közéletet. - Természetesen ezeket a sorok nem a kálvini reformációi felsőbbrendűségét hivatottak kifejezni, hiszen a park kiindulópontja egy ökumenikus alkotás létrehozása. Ugyanakkor az alkotás méltó a magyar protestantizmus, illetve a helyi, ceglédi protestantizmus szemléltetésére, továbbá hogy emlékeztessen bennünket a múltra, mellyel figyelmeztetést kaphatunk a jelenre és a jövőnkre nézve. Ezzel az intéssel gondolhatjuk át hivatásunkat, feladatunkat.

Az emlékoszlop (körplasztika)

A festett tölgyfából készülő emlékoszlop tetőzet nélkül kerülne a parkba, így az időjárási tényezőkre való tekintettel időnként újra kell festeni. A mérete várhatóan 60 x 200 cm-es henger, melynek a szilárdságát a beton vagy térkő alap biztosítaná. Az emlékoszlopot egy szív formálná meg, melyben a pelikán saját vérével táplálja három fiókáját, mindezt a csúcsában egy tulipánkorona zárná be. Hanka Levente, lelkész javaslatára, az alkotás alá kerülne egy szöveg, mely összefoglalná az emlékoszlop jelentését, ábrázolását és szerepét a kereszténységben, mindez kiegészülne a műalkotást jellemző egy-egy igeversssel.

Gál Géza, nyugalmazott református lelkipásztor véleménye szerint:

„Mi „egyszerű emberek” talán természetesebbnek találnánk, ha a pelikán jobban kiemelkedne a környezetéből. De a művészeket nehéz abban befolyásolni, hogy „mit és hogyan” fejeznek ki.”

Szabó Árpád Csaba, lelkész szerint:

„A szív forma látszik, jól kivehető. A kis madarak teszik még egyértelművé, hogy az alkotás a pelikánt ábrázolja. A tollak azt az érzetet keltik, mintha tűznyelvek csapdosnának.”

Ócsai Tibor, a Cegléd-Újvárosi Református Egyházközség lelkésze szerint:

„Stilizált, szép ábrázolás. Az alkotáson látható korona motívum a győzelem szimbólumát juttatja eszembe. A pelikán ábrázolásánál a lényeg, hogy látszik, miként táplálja kicsinyeit.”

Rónai Gábor, vizuális és környezetkultúra szakos tanár, festő véleményezése:

„A jelen tervezet első ránézésre indázó, ősmagyar motívum, másodikra pelikán fiókájával, harmadikra szárnya szívet formáz, azok felett tulipán-korona! Sok olvasatú, kiérlelt még ha csak vázlat is. Én szeretem Blaskó Sándor szobrai, mert missziót teljesítenek a magyar ősművészet, a népművészet és a kortárs szobrászat összefüggéseinek feltárásában. A formanyelv egyszerre hagyományos és újító, ezért kortárs módon is értelmezhető. Az alkotónak több sikeres kiállítása is volt a Katolikus templomban, a Kórházban, Ceglédi Galériában, Gimnáziumban, tehát Cegléden is ismert. Az egyház és a hívek szempontjából is használhatónak tartom, hogy hagyományos szimbolikával operál-szerintem, ha nem is könnyen, de megérthető. Formai harmóniájával, színességével a laikust is bevonhatja a dekódolásba. A kulcskérdés az, hogy hová és hogyan kívánják felállítani ezt a szobrot, mert az építészeti környezettel a kapcsolata érzékeny!”

James Miller Putifár főpap lányának, Asenathnak a szájába így adja a pelikánt: *„Féltékenység, te pelikán, Mely szülője vérző szívére csap!”*

Mind a korona, mind pedig a pelikán egyfajta keresztényi motívum. A korona jelen esetben egy tulipánkorona, mely a szakrális értelméből kiemelve, egyúttal ősi magyar motívumként is funkcionál. Őseink kapukra faragták, hogy távol tartsák a gonoszt.²¹

Wass Albert szerint: *„Utolsó szent örökségünk ez, amit senki tőlünk el nem vehet: népművészetünk ősi titka. Isten adta, tündér ihlette, ember álmodta örökség ez, melynek egyetlen tulajdonosa a Magyar, bárhol éljen is.”*

²¹ Valószínűleg ez mongol hatásra alakult ki.

Az Imatér lehetséges tematizálása

A zöld terület tematizálásánál természetesen fontos, hogy minden keresztény vallásra terjedjen ki az elképzelés. A ceglédi egyházközségek lelkészei tettek javaslatot térelvlasztó élősvény telepítésére, továbbá a park nyugalmanak és a hívek elmélyülésének érdekében magasfenyők vagy tuják vennék körbe. A Gubody-parkban található székelykapu esetleges áthelyezésével talán itt valóban bejáratí szerepet tölthetne be, hiszen a kapu végre funkciót kaphatna és emberek asszociálnának, hogy a fenyősorral körbezárt területen egy szakrális tér található. A kapunk kívül a világ, belül pedig a szakralitás.

Ha másik kaput használunk, akkor a út szélére kihelyezett új székelykapu ív, őshonos formával, áldást kívánó, békességet hirdető táblával jelenhetne meg. Hordozva mondjuk az alábbi feliratot: „Békesség a bent lévőknek!” A tér egyik központi eleme lehetne a szökőkút, vagy a kevésbé költséges csobogó, melyhez kerülne egy angyalt ábrázoló alkotás, utalva a Bethesda tava történetre. Továbbá a park koncepciójában megjeleníthetők egyéb díszítő elemek, melyek nem feltétlenül bírnak vallásos jelentéssel.

A hosszútávú tervek fényében néhány alkotásra tett javaslat fogalmazódott meg. A későbbiekben a parkban elhelyezhető lenne egy szoboregyüttes (gömb, kakas, csillag), melyek mind a református templomok lehetséges süveg formáit jelenítenék meg. A továbbiakban helyet kaphatna még a négy evangélista ábrázolása: Máté-angyal, János-sas, Márk-szárnyas oroszlán, Lukács-bika. Ezek az evangélista szimbólumok többször szerepeltek az utolsó ítélet képein, különös helyet kaptak Jézus Krisztus keresztyén a száraz végében vagy éppen a szárai között. A fentebb említett szimbólumok Krisztus jelképei, hiszen ő testesíti meg a négy evangélista (Máté, János, Márk, Lukács) egységét.

„Ilyen volt az arcuk: volt emberarcuk, de volt oroszlánarca is mind a négynek jobbról, bikaarca is volt mind a négynek balról, és volt sasarca is mind a négynek.” (Ez 1,10.)

Az egyik értelmezés, mely a keresztyélési liturgia szempontjából tárta fel a négy élőlény²² szimbolikáját, hogy az ember megtestesülésének, a bika Krisztus áldozati halálának, az oroszlán a feltámadásnak, a sas pedig a mennybemenetelnek a képe. Egy másik értelmezés szerint, viszont az angyal (vagy ember=Máté) hiszen Krisztus családjával kezd, a bika (=Lukács), mert az ószövetségi áldozatokról szól, az oroszlán (=Márk), mert a pusztában kezd Keresztyélő Jánossal, végül pedig a sas (=János), mert a Logoszról szóló sorai sasként szárnyalók.²³

A parkban a későbbiekben felállításra kerülhet Szegedi Kis István emléktáblája, esetleg szobra. Szegedi Kis István az Ulrich Zwingli (svájci reformátor, humanista, a református egyház egyik alapítója) irányát képviselő reformátor volt a 16. század első felétől kezdve haláláig. Nem csak reformátori tevékenységei miatt, hanem ceglédi érdekeltsége²⁴ miatt is méltó helye lenne az „imaparkban”.

²² A négy élőlény evangélista szimbólumként való ábrázolását a keleti egyház elvetette, így az ábrázolás csak ritkán a nyugati hatásra jelent meg.

²³ Magyar Katolikus Lexikon

²⁴ Miután 1544-ben hazatért, a Török Hódoltság területén tevékenykedett, így Cegléden is. Városunkban két és fél évet töltött (1545-1548), illetve itt nősült meg 1548-ban. Melancton hitcikkelyeit magyarázta városunkban.

Szecsődi Péter tiszteletbeli kanonok plébános véleményezése szerint:

„Elolvassa ennek a „csöndes parknak” a tervezetét egy örömteli érzés és egy kérdés fogalmazódott meg bennem. Az öröm forrása, hogy ilyen szellemi igények és törekvések vannak a városban, ami segítheti a város polgárait felekezeti hovatartozástól függetlenül a közös elcsendesülésre. A hétköznapijaink részévé teheti a közösségi teret, amely a transzcendencia megélésében segíthet.

A kérdés: mennyire lesz kihasználva ez felkínált lehetőség? Vajon hányan fogják a vasútra menő, vagy onnan érkezők közül felkeresni, és milyen rendszerességgel? Gondolom, hogy erre vonatkozó felmérések nincsenek birtokunkban. Ezért ez a kérdés a megvalósulás után lesz megválaszolva. A terv megvalósítását örömmel támogatom!”

Szlaukó-Bobál Orsolya evangélikus lelkész véleményezése szerint:

„Mindig öröm számomra, ha fejlődik a város, ha tereket, parkokat újítanak fel vagy valamilyen célra használunk fel kiaknázatlan területeket. Az imatér kialakítása számomra három szempontból is nagyon pozitív ötlet. Először is missziós küldetése van, hiszen sokan vannak, akik nem vallásosak, a hitük meg van, de nem gyakorolják vagy nem valamilyen okból nem járnak templomba. Így egy szabad téren lehetőségük lesz a hittel, vallással találkozni vagy akár Isten „szabadtéri templomában” elcsendesedni, gondolkodni. Az egyházak sajnos bezárkóznak, egy imatér, egy „szabadtéri templom” pedig lehetőséget ad arra, hogy az egyház kifelé nyisson, a város azon lakói felé is, akik jelenleg nincsenek jelen a vallásos közösségi életben. A második, hogy az imatér megvalósulása ökumenikus összefogás, ami még inkább mutatja, hogy mennyire fontos minden felekezetnek együtt gondolkodnia és bizonyos ügyekben összefognia. A harmadik pedig, hogy a nyüzsgő, zajos térben, Cegléd városában is jó kezdeményezés egy nyugodt, csendes, imádságra, gondolkodásra, elcsendesedésre ösztönző hely.”

Fontos, tehát, hogy a park használhatóságát is szem előtt tartsuk, ezért két lehetséges bővítési lehetőséget javasolunk.

1. Meg nem született gyermekek emlékhelye:

Sok családnak okoz elgyászolhatatlan fájdalmat egy magzati korban elvesztett gyermek, akinek nincs sírhelye. Több településen is állítottak már emlékhelyet, ahol az emlékezni, kegyeletből kijárni vágyó család elhelyezheti virágait, mécseseit.

2. Szent Flórián:

Azon túl, hogy a katolikus vonalat erősítené hiánypótló szerepet töltené be, hiszen a tűzoltók védőszentje, akinek a térségben nincs még szobra, de semmilyen köztéri megjelenítése sem. Ugyanakkor a tűzoltók, a katasztrófavédelem munkatársai Flórián napkor hagyományon ünnepségeket tartanak és a legjelentősebb kiüntetések is ekkor adják át.

Előzetes tárgyalásokat folytattunk arról a Török János Mezőgazdasági Szakképző Iskola igazgatójával, hogy a makettet, mint közeli és friss egyházi intézmény befogadja. Az Intézmény profiljából adódóan nyitottnak mutatkoztak az Induló alkotás közvetlen környezetének virágokkal való beültetésére is.

Ha már ökumené, szép lenne a székelly kapu egyik pillérén kakas a másikon kereszt.

Szabó Árpád Csaba javasolta, hogy *„élethelyzetek megelevenítése, azokra üzenet, hely, ahol ott meg tudja élni az ember. A park egyik részében lehetne bibliai igék arborétummal.”*

Zárszó

Az ökumenikus imaösvény, protestáns indíttatású, de katolikus szimbólumokkal is operáló imahely vagy ima-park. Első szobrának (kezdő alkotás) célja, hogy közösségi térré nője ki magát a jelenleg funkció nélküli zöld terület. Az egyéni-illetve kiscsoportos elcsendesedések helyéül szolgálhat az így kialakuló, mindenki számára nyitott tér. A tanulmány megszületése előtt a ceglédi református egyházközségek lelkészei személyesen is bátorították jelen tanulmány elkészítését, illetve Kocsó Tamás, a Ceglédi Önkormányzat Humán Bizottságának külső szakértője is folyamatosan segítette munkánkat, állandó bátorítást és iránymutatást adva nem titkoltan szakrális tervünk megvalósításának első fázisához. Bízunk a sikerben és a kérjük tervünkre, az Imatérre és a Városra az Örökkévaló áldását.

A beszélgetés közben tematizálták a park kezdetleges funkcióját, a távoli koncepciókat, illetve a város és az egyház életében betöltött szerepéről. Előtérbe helyezték a későbbiekben a névváltoztatást is.

Irodalomjegyzék

Hoppál Mihály-Jankovics Marcell-Nagy András-Szemadám György: *Jelképtár. Helikon Kiadó. Budapest, 2010.*

A könyv és könyvtár a magyar társadalom életében (szerk.: Kovács Máté), Gondolat Kiadó, Budapest, 1963.

Fügedi Márta: Jelképes állatábrázolások a református templomok festett bútorzatán

In: Herman Ottó Múzeum Évkönyve 27. Tanulmányok a 70 esztendő Végvári Lajos tiszteletére. (1989.)

A. Molnár Ferenc: Anyanyelv, vallás, művelődés. Kolozsvár, 1999. (AESZ-füzetek 4); korábban in: Névtudomány és művelődéstörténet. Szerk.: Balogh Lajos és Ördög Ferenc. Bp. 1989. 360-7 (MNyTK. 183. sz.)

Szabó Imre: Református jelvények. Keresztút Kiadó. Budapest, 2010.

gesztenyesor

DUGOVICS UTCA

aszfalt f

fehér
mura

melegút
falu

melegút
fa

aszfalt f

aszfalt f

izabon
hely

egynyári
virág

fehér
mura

nyílt faajjal
csoány

melegút
fa

oszlópos
arany
legland
drutyl lilian

habersővény
nyírt

aszfalt f

KÖZTÁRSASÁG UT

melegút
aszfalt

melegút
aszfalt

1.

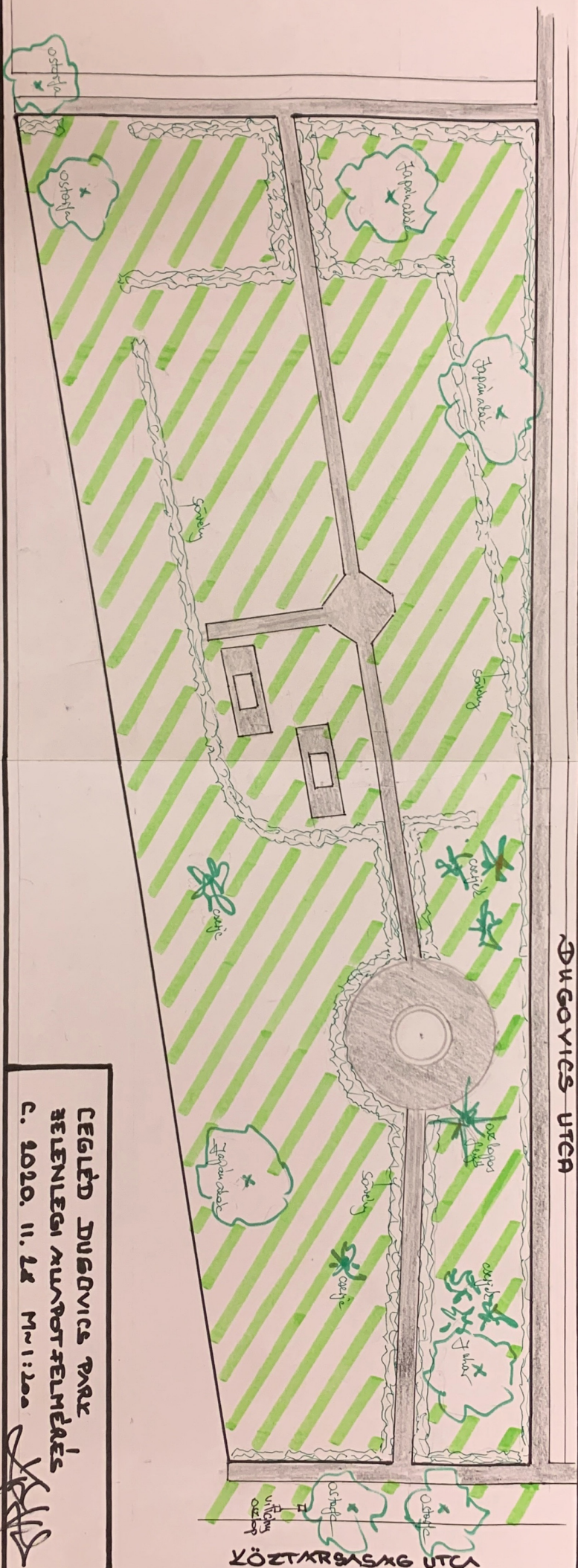
CEGELED DUGOVICS PARK

TERÜLETERVISZELJES - TERVEZÉS

C. 2020. 11. 28 Mv1:200

1548

ДУГОВИЦС УТЕНА

CELEST DUBOVICS PARK
35 LENINGRAD AVENUE TELMERS
C. 1020. 11.24 M~1:20

卷之六

LÖZTÁRSASÁG UTCA

